

Høring over udkast til lov om ændring af lov om betalinger

Ældre Sagen takker for muligheden for at give høringssvar. Vi vil dog samtidig påpege, at vi finder høringsfristen urimelig kort og henviser i den forbindelse til Justitsministeriets vejledning om administrative forskrifter (vej. nr. 9594 af 09/07/2021).

De opståede udfordringer er ikke overraskende

Det er Ældre Sagens opfattelse, at det ikke kan komme som en overraskelse for hverken erhvervsministeren eller detailhandlen, at der ville ske en betragtelig stigning i brugen af 1000-kronesedlen, idet den før jul fik en ganske begrænset levetid på halvandet år, og da det samtidig var kendt, hvor mange af disse sedler der var i omløb.

Vi vil dertil pointere, at på pressemødet d. 30. november 2023 om fremtidens kontanter var den klare besked til forbrugerne og erhvervsdrivende, at 1000-kronesedlen var gyldigt betalingsmiddel t.o.m. 31. maj 2025, ligesom dette fremgår i Nationalbankens materiale om "Fremtidens kontanter" til danskerne.

Det skal være let og sikkert for alle – ikke kun de erhvervsdrivende

Det fremgår af høringsbrevet, at formålet med den foreslåede lovændring er at imødekomme de problemer, som hyppige betalinger med 1000-kronesedler kan give detailhandlen som konsekvens af, at 1000-kronesedlen er blevet indkaldt.

Det fremgår af forslaget, at det skal hjælpe butikkerne uden at fratage danskeren muligheden for at komme af med deres kontanter, samt at lovforslaget har til formål at øge sikkerheden for butikspersonalet og lette detailhandlens behov for exceptionelt store kontantbeholdninger.

I Ældre Sagen mener vi, at det skal være smidigt for *både* detailhandlen *og* kunderne at forholde sig til denne udfasning af 1000-kronesedlen. Vi er af den opfattelse, at forslaget desværre kun tilgodeser butikkerne - ikke kunderne. Kunderne får med den foreslåede ændring endnu sværere ved at betale med gyldige pengesedler. Desuden ser vi det heller ikke som øget sikkerhed for den enkelte bankkunde, idet ihændehavere af sedlerne ikke længere i samme omfang vil kunne betale med én enkelte seddel i forbindelse med faste indkøb, men i stedet vil være nødsaget til at skulle rejse langt for at kunne opsøge en bankfilial, der vil tage imod sedlerne, eller stå i den for nogle utrygge situation at indsætte via en automat og frygte at være oplagt mål for eksempelvis tricktyve.

I modsætning til erhvervsdrivende har en ældre bankkunde hverken overfaldsalarm eller sikkert udstyr, som kan anvendes til beskyttelse/opbevaring af kontanterne.

I Ældre Sagen anerkender vi fuldt ud de bagvedliggende bevæggrunde for at ville indføre begrænsningen, i det omfang de relaterer sig til at undgå ufrivilligt at medvirke til at hvidvaske penge, der hidrører fra kriminelle handlinger.

Idet sedlerne kun har en gyldighed på lidt over 14 måneder endnu, er vi dog samtidig bekymrede for, at den foreslåede ændring skaber problemer for loylydige mennesker, som helt legitimt har kontanter liggende. Kontanter, som de skal af med inden 1. juni 2024 for ikke at have mistet pengenes værdi.

Vi har derfor nedenstående to forslag, som vi mener vil kunne afhjælpe både detailhandel og kunderne.

Ældre Sagen foreslår: Beløbsgrænsen i forslaget skal ændres

Det er vores opfattelse, at der er en del enlige ældre forbrugere, som handler let og lokalt og gør det hyppigt, idet de kun handler til én person og har begrænsede kræfter til at kunne få varerne med hjem.

Vi mener, at den foreslåede grænse på 500 kr. er for høj og ikke tager hensyn til blandt andre ældre kunder.

Vi mener videre, at formålet med at undgå problematiske køb kan opnås ved en lavere grænse og foreslår derfor, at grænsen sættes ved 250 kr., således at detailhandlen vil være forpligtet til at modtage en 1000-kroneseddel ved køb af varer, hvis den samlede værdi samlet set er 250 kr. eller mere.

Denne grænse vil stadig sikre, at der er tale om et reelt køb, og samtidig tages der hensyn til enlige ældres indkøbsmønstre.

Det er dog samtidig vigtigt for os at understrege, at ovenstående forslag fremsættes i lyset af den nærværende og meget konkrete situation, der tilsiger det. Dertil lægger vi vægt på, at det er en ændring, der i sagens natur er tidsbegrænset. Grundlæggende er Ældre Sagen modstander af tiltag, der besværlig gør det at være kontantkunde. Vi ser generelt med bekymring på forslag, der gør det vanskeligere at benytte kontanter, og frygter, at nye tiltag, som begrænser adgangen til at betale kontant, skaber yderligere marginalisering og direkte eksklusion af samfundets i forvejen mest udsatte borgere.

Ældre Sagen foreslår: Bankerne løfter deres samfundsansvar og spiller en større rolle

Ældre Sagen foreslår desuden, at bankerne øger deres tilgængelighed lokalt for deres kunder i denne periode frem til, at 1000-kronesedlen mister sin gyldighed. Allerede i december 2023 påpegede vi i [vores hørings svar](#) om indkaldelse af visse pengesedler, at der ville være behov for, at bankerne gjorde det mere tilgængeligt at indsætte kontanter i filialer med adgang til hjælp og personlig betjening.

Vi er derfor af den opfattelse, at en del af detailhandlens nuværende udfordringer til dels skyldes, at bankerne ikke har øget deres service i tilstrækkeligt omfang. Vi vil derfor endnu en gang opfordre til, at bankerne bliver en konstruktiv del af løsningen for både kunder og detailhandel ved at gøre det muligt at indsætte kontanter i lokale filialer.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør